

Dresszkód: Katti Zoób

ZOÓB KATI A RÁTH-VILLÁBAN

Mindig izgalmas, amikor egy régi épületben, korabeli enteriőrökben kortárs művész mutatja be alkotásait, mint 2022. január 20-tól az Iparművészeti Múzeum egyik fiájában, a Ráth György-villában Zoób Kati divattervező.

A múzeum első főigazgatójának, a műgyűjtő Ráth Györgynek a villájában az anyaintézmény szecessziós műtárgyaiból 2018-ban nyílt meg *A mi szecesszióink* című állandó kiállítás. Néhány rekonstruált enteriőr Ráth György életét és kollekcióját idézi meg. A műtárgyakkal berendezett hajdani otthonban egymás mellett voltak

a történeti és a kortárs alkotások, s ezt követte *A mi szecesszióink* kiállítás oly módon, hogy a szecessziós ebédlőbe és a fogadószobába két kortárs üvegművész (Pattantyús Gergely, Smetana Ágnes) alkotásai is bekerültek, valamint a látványtervező Somlai Tibor és az iparművész Katona Klára grafikai koncepciójának köszönhetően szecessziós tárgyak ihlették a termék újonnan tervezett tapétáit, szőnyegeit.

A kiállítást kísérő programok közül nagy sikerű a *Szubjektív tárlatvezetés* sorozat, amely Joó Julianna

Fűző tüllszoknyával és stóliával ZOÓB Kati Párizsi kollekciójából (1998) *A mi szecesszióink* című állandó kiállítás osztrák termében
Corset with layered tulle skirt and stole from Kati ZOÓB's Paris Collection (1998) in the Austrian room of the permanent show titled Art Nouveau – a Hungarian Perspective | Ráth György-villa, Budapest, 2022
Fotó: Szalontai Zoltán

múzeumpedagógiai osztályvezető ötletének és szervezőmunkájának köszönhető. 2021-ben Zoób Kati telt házas szubjektív tárlatvezetést tartott, s ekkor vetődött fel, hogy kreációit bemutassuk a Ráth György-villában. Ez szinte magától értetődő volt: kedveli a szecessziót, sokat merít a tradíciókból, felhasználja elmúlt korok motívumait, textiljeit, sőt régiruha-gyűjteménnyel is rendelkezik.

A *Dresszkód: Katti Zoób* című tárlaton (amelynek címe a nagy sikerű tavalyi szecessziós divatkiállítását örökíti tovább) a tervező alkotásai a két időszaki teremben és az állandó kiállítás tereiben láthatók. *A mi szecesszióink* minden enteriőrjébe került legalább egy divatruha. Bár kiválasztásukban az elsődlegesek a színek voltak, olykor viszont éppen a motívumok teremtenek sajátos összhangot a régi műtárgyak és a kortárs öltözetek között.

Mínthogy az egykori kastélyok, paloták, villák helyiségeit – főként szalonjait – általában egy, a bútorok kárpitozására, a függönyökre és egyéb drapériákra jellemző alapszín határozta meg, a színvilág kiemelt hangsúlyt kapott az állandó kiállítás tervezésénél.

Ráth György rekonstruált képtárában a kék szín dominál. Zoób Kati itt kiállított kék kabátját és brokátapplikációját Lesznai Anna mesevilága ihlette. A szecessziós ebédlő piros alapszínét a *Vörösruhás nő* című falikárpit határozza meg. Ide egy pajkos rövid piros koktéluha és egy hosszú sállal kombinált estélyi ruha került. A szecessziós fogadószobát a Zsolnay-eozin zöld árnyalata hatja át, a falon pedig Csók István *A tavasz ébredése* című festményének másolata függ. A képen tavaszi virágözön öleli körül a férfit és a nőt. Virág és nő együtt – mint oly sokszor a szecesszióban. A hölgy ruhájának sárga színe összhangban van Zoób Kati taftruhájával, melynek derekán bőrhímzett rózsza díszlik.

A brit teremben látható fehér ruha eleganciája, visszafogott díszítése felidézi az angol és skót művészek praktikus szemléletét, funkció és díszítmény szerves összhangját. A következő teremben a régi és a kortárs közötti kapcsolódást a Katti Zoób-logó teremti meg, amely éppúgy lényegre törő, geometrikus, mint az osztrák szecesszió spirális, vonaldíszes, síkidomokból

A Dresszkód: Katti Zoób. ZOÓB Kati a Ráth-villában című kiállítás részlete. ZOÓB Kati ruhái és Ráth György tulajdonából származó tükrök a nagyobb időszaki kiállítóteremben | Dress Code: Katti Zoób. Detail of the exhibition in the Ráth Villa. Kati ZOÓB's dresses and mirrors formerly owned by György Ráth, in the larger temporary showroom | Ráth György-villa, Budapest, 2022

Fotó: Szalontai Zoltán

álló sormintái. A francia szecesszió végtelen indáinak aszimmetrikus megkomponálására nagy hatást gyakorolt a francia kultúrtörténet jelentős periódusa, a rokokó. Nem volt vitás, hogy ebbe a terembe Zoób Kati e korszakot idéző, de szellemében modern puffos szoknyáját helyezzük, amely a hozzá viselt sokgombos kabát révén még az osztrák művészethez is kapcsolódik, hiszen rátéthímzése bécsi szecessziós ízlésű.

Az emeleten az egyik kisteremben a keleti művészet ihlette európai szecessziós tárgyakból láthatunk parányi válogatást. Zoób Kati absztrakt mintás estélyi ruhájának

Devorémuszlin ruha vízkörök ihlette mintával ZOÓB Kati 2018. tavaszi–nyári kollekciójából a kisebb időszak kiállítóteremben | Devoré chiffon dress with print pattern inspired by water circles from Kati ZOÓB's Spring–Summer Collection 2018, in the smaller temporary showroom Ráth György-villa, Budapest, 2022

Fotó: Szalontai Zoltán

szabálytalan színfoltjai a távol-keleti aszimmetrikus komponálást idézik fel. Az emelet másik kistermében kiemelkedő magyar szecessziós mesterektől válogattunk elsőrangú műalkotásokat. A 20. század elején a reformruha – amit a gödöllői művésztelepen is hordtak – kiszabadította a nőket a fűző szorításából, s a lágy esésű ruhák finoman sejtették a kecses női alakokat, idomokat. Zoób Kati ideillő ruhája kényelmes, ugyanakkor dekoratív. Buggyos,

Selyemmatlaszé kabát, rózsalogóval ZOÓB Kati Shanghai Fashion Week kollekciójából (2009) csipkekötött pamutgarbóval és -szoknyával a 2019. őszi–téli kollekcióból a kisebb időszak kiállítóteremben | Silk matelasse coat with rose print from Kati ZOÓB's Shanghai Fashion Week Collection (2009) and cotton lace knit turtle neck sweater and skirt from the Autumn–Winter Collection 2019, in the smaller temporary showroom Ráth György-villa, Budapest, 2022

Fotó: Szalontai Zoltán

hosszú ujj, derékban vágott húzott szoknyája népi hatásokat sugall, mint ahogy hímzett csipkebortníja is. Ahhoz hasonlóan, ahogy századfordulós művészeink is sokat merítettek a hazai népművészetből.

Ráth György és felesége ebédlőjében egyszerre három Zoób-öltözék látható: hatásuk fenomenális, élénk színeket jelentenek a kissé komor, sötét, historizáló enteriőrben. A fűzőn lévő gyümölcsök témájuk révén kapcsolódnak az ebédlőhöz, míg a ruhákon lévő antik csipke és hímzésrátétek a jelent és a múltat kötik össze.

Az időszaki kiállítási termekben lévő ruhák – az állandó terekben elhelyezett darabokhoz hasonlóan – messzemenően illeszkednek a villa szellemiségéhez és a szecessziós kiállításhoz, ám a válogatás a tervezőművész sokoldalúságát szintúgy reprezentálja. Zoób sokszínűsége

a fazonokban, szabásmintákban, motívumokban egyaránt megnyilvánul. Az állandó kiállítás terméihez hasonlóan szintén főszerepet kapnak a színek: a nagyobb időszaki teremben a fekete-arany, a kisebb időszaki teremben a fekete-fehér-piros színek dominálnak. Minthogy a szecesszióban hangsúlyosak a díszítmények, a különféle minták, a bemutatott ruhák ezt is szemléltetik: korábbi történelmi korszakok elemei éppúgy megjelennek rajtuk, mint a geometrizálás – utóbbi immár a szecesszió utáni korszak, az art deco stílusát idézi.

A kiállítás összképét meghatározzák a geometrikus elemek, főként a különleges, szilvamag formájú pódiumok, amelyek Zoób Kati vízkörök ihlette ruhájának mustájára rímelnek, a látványt tervező Somlai Tibor elképzelései szerint.

Nappabőr dzseki és „kövirózsa” szoknya ZOÓB Kati Christie’s London kollekciójából (2004) és arany nappabőr dzseki a Fairy Tale Haute Couture kollekcióból (2018) selyemmuszlin estélyi ruhával (2015) a nagyobb időszaki kiállítóteremben | Napa leather jacket and ‘stonecrop’ skirt from Kati ZOÓB’s Christie’s London Collection (2004) and gold napa leather jacket from the Fairy Tale Haute Couture Collection (2018) with silk chiffon evening gown (2015), in the larger temporary showroom | Ráth György-villa, Budapest, 2022

Fotó: Szalontai Zoltán

Estélyi ruha ZOÓB Kati 2016. tavaszi–nyári kollekciójából *A mi szecessziókn* című állandó kiállítás szecessziós fogadószobájában. A háttérben CSÓK István *A tavasz ébredése* című festményének másolata | Evening gown from Kati ZOÓB's Spring–Summer Collection 2016 in the Art Nouveau hall of the show titled *Art Nouveau – a Hungarian Perspective*. In the background: copy of István CSÓK's painting *Awakening of Spring* | Ráth György-villa, Budapest, 2022
Fotó: Szalontai Zoltán

Katona Klára grafikai terveiben fontos szerepet kapott a Katti Zoób-logó, amely magukon a ruhákon több alkalommal feltűnik. E védjegy variációja adja a nagyobb terem tapétájának mintáját. A logó jellegzetes betűtípusa ismétlődik a terem közepén lévő henger alakú installáció felületén.

Igazi különlegességek az ablakok előtti fekete-fehér fotónagyítások, ugyanis a Katti Zoób ruhákat viselő

modellt Szalontai Zoltán a Ráth-villa enteriőrjeiben fényképezte, mintegy életre keltve a múzeumi tereket. Külön köszönet illeti Topolánszky Laura operanékesnőt, aki örömmel tett eleget ennek a kihívásnak.

Az időszakos termekben elhelyezett patinás tükrök a Ráth-villa egykori berendezéséből származnak, és a közelmúltig hosszú távú kölcsönzéssel a Gellért Szállóban voltak. Nemcsak látványelemek és növelik a teret, hanem erősítik a koncepciót, hiszen a bennük tükröződő ruhák révén a történeti és a kortárs különös módon, de ismét együtt jelenik meg.

A nagyobb időszakos terem fali vitrinjében a Zsolnay-gyárban készült Zoób Kati-ékszereket sorakoztattunk fel, amelyek méltó kiegészítői a divattervező ruháinak. Az art deco inspirálta ezin ékszerkollekció szintén nemzetközi elismertségre tett szert. Érdekes egybecsengés, hogy *A mi szecessziókn* című kiállításon számos Zsolnay díszedény látható, itt pedig annak kortárs recepciója jelenik meg.

Nappabőr dzseki és „kövirózsa” szoknya ZOÓB Kati Christie's London kollekciójából (2004) Ráth György tulajdonából származó 19. század eleji tükörrel a nagyobb időszakos kiállítóteremben | Napa leather jacket and 'stonecrop' skirt from Kati ZOÓB's Christie's London Collection (2004) with György Ráth's early 19th century mirror, in the larger temporary showroom Ráth György-villa, Budapest, 2022
Fotó: Szalontai Zoltán

HORVÁTH Hilda
művészettörténész, a kiállítás kurátora

(Dresszkód: Katti Zoób. *Zoób Kati a Ráth-villában*. Ráth György-villa, Budapest, 2022. január 20-tól)